

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Bistvo i namen verskoga prenovljenja.

Bistvo verskoga prenovljenja je v tom, da stremimo i se trudimo v Kristuši prenoviti: posameznike i družbo, družine i stanove, narode i države, na kratko povedano, mišljenje i življenje človeštva.

Te program, te delavni načrt gorečih krščenikov sega že daleč nazaj v začetke krščanstva. A kak delavni program katoliške akcije je zadobilo posebno delavnost v našem času, gda moramo istini na lübo priznati, da je razkristjanjenje vsega javnoga i zasebnoga življenja zavzelo jako veliki obseg. Zato so poštenost, pravičnost i bratska lübezen i druge jakosti med svetom zgüibile svojo veljavnost. Človek, v šterom nega pravoga Kristušovoga düha, človek, šteri v svojem bližnjem ne gleda sebi ednako vrednoga brata v Kristuši, človek, ki ne pozna svojega čila v dosegi večnoga življenja, nego v bogastvi i vživanju toga sveta, takši človek nemre biti nosilec vseh tistih jakosti, štere so potrebne, da narodi eden drugoga ne sovražijo i da lüdje eden drugoga podpirajo v dosegi tistoga namena življenja, šteroga njim je določo Bog.

Da delamo i pomagamo pri verskom prenovljenju sveta, to je dužnost vsakoga krščenika. Dosta naimre zagreši, što se ne trüdi za krščansko popunost i jo zanemari pa se nekaj samo iz navade računa k družini krščanstva. Zveličanje düse vsakoga odrasloga človeka je njegova zasebna i osebna zadeva, za štero se je dužen tüdi sam potruditi.

Z delom za versko prenovljenje mora vsakši začniti sam pri sebi i to z velkov natančnostjov i temelitostjov. Križani Kristuš mora postanoti naš vzor, središče vsega našega dela. Zednim se obrnimo z iskrenov dečinskih vdanostjov k njegovoj božoj Materi, štera je pod križom postanola tüdi naša mati. Pri tom nesmimo pozabiti, da smo v velkoi meri odgovorni tüdi za večno srečo svojih bližnjih: to je utemeljeno v Očenaši, da lüdje spadamo vküper. Ne molimo: Oča moj, nego: Oča naš. Ne molimo: pridi k meni tvoje kraljestvo, nego: pridi k nam, to je k vsem lüdem, šteri poleg mene na zemli prebivajo. Vidite, to nam nalaga dužnost verskoga apoštolskoga delovanja vsem, da bi k vsem nam prišlo bože kraljestvo.

S tem naziranjem i v trdom zavüpanju na vsemogočnoga Boga, ki se pogosto poslüžuje jako preprostih sredstev, da dosegne kaj velkoga, se moramo pogumno trüdit i za dosego krščanskoga prenovljenja. Namen toga prenovljenja so nam jako lepo povedali ovekovečeni papa Pij XI. v svojoj okrožnici „Ubi arcamo“, gde povdarjajo trojno kraljestvo Kristušovo: Kristušovo kraljestvo v mišljenju posameznih lüdi, v domačoj družinskoj skupnosti i v javnoj družbi.

Delo pri verskom obnovenju sveta je delo za obistinitiv hvalospesva angelskih zborov v prvoi svetoi noči: Slava Bogi na višavi i na zemli mir lüdem, ki so dobre vole. V prvoi vrsti je to delo za zveličanje düš, zednim pa tüdi za zemeljsko srečo človeštva.

Francija.

1. avgusta so meli poslalniki francosko-vzgojnih zavodov v Strassburgi sestanek, šteroga se je vdeležilo 440 višjih direktorov ali njihovih delegatov iz deških semenišč i drugih kolegijov. Na sestanki se je razpravlalo od mnenja učnih načrtov v zavodaj, tak da se tej čim bole prilagodijo načrtom držav. šol.

V pričakovanju.

Otrok postane že kar nadležen z neprestanim spraševanjem, kdaj in kako bo to in to. Njegova düsica nečesa pričakuje. O tem govori, o tem sanja.

Cele mesece že dekleta pletejo vence. Čemu? Pa, primicija bo in mora biti vse lepo! Kako velike žrtve doprinašajo vsi, zlasti pa starši. Vse je v pričakovanju velikega dogodka.

Dne 2. III. letos je človek strmeče opazoval na trgu sv. Petra v Rimu, kako se iz vseh ulic valijo cele reke lüdi. Prišlo jih je skoro 1 milijon. Čemu? In čemu je isti dan stotine milijonov drugih po svetu bilo v nervoznem pričakovanju? Novi papež bo izvoljen. Kateri od kardinalov? Kdaj bo izvoljen?

Opišita mi, nevesta in ženin, opišita mi svoja čuvstva, ki so vaju prešinjala zadnje tedne pred poroko. Kako leno so minevali dnevi, kako dolge so se vama zdele noči! Razumemo! Živela sta v velikem pričakovanju. Živela sta mogoče v strahu, da se ne bi vsled nevoščljivosti in zblodnih jezikov vse razdrlo.

Lepa si bila ti naša nevesta „Slovenska okroglina“. Tako lepa, da so te zalezovali snubci grofovske krvi. Pri vsej svoji lepoti si bila pa skromna, večkrat preskromna in to v svojo škodo. Si pač mislila, da mora tako biti.

Tvojo delavnost i poštenost je hvalila celo bogata Amerika. Tvojo plemenitost so poznali širom sveta. In ko so tvoji otroci šli na božjo pot k Sv. Trojici, na Sladke Gore, k Materi milosti v Maribor, k sv. Jožefu v Celje, k Majki Bistričkoj, so vsi gledalci imeli na ustih isti pohvalni izraz: Kako pobožni lüdje so to!

In ko si ti te svoje otroke vprašala, kaj so prinesli z božje poti, so ti odgovorili: Prinesli smo tri stvari: Čisto düšo, razne svete spominčke in... in... kako bi rekli? Videli smo, spoznali smo, da onstran Mure in naprej daleč, daleč govorijo skoro kakor mi. Vse smo razumeli oni pa nas. To bi znali biti naši bratje... Kako je to, povej nam, povej! Zakaj je Mura meja med nami enakimi?

Vse vam bo jasno. Potrpite še malo. Bog ima svoje načrte tudi z nami. Gotovo nas ne bo zapustil. Gotovo pride dan rešitve. Doživeli bomo dan, ko bo po širnem svetu odmevalo: Svoji k svojim? O nebesa, pospešite ta dan!

V pričakovanju nečesa velikega se nahaja 100.000 pozabljenih otrok matere Slave!

Za celo morje vode se je odvalilo med plitvimi bregovi Mure. Ona je šumela, šumela, svojo staro pesem pela. S poplavami je grenila življenja prebivalcev, neusmiljeno trgala zdaj na štajerski drugič na „vogrski“ strani. Na vseždnje, ali ni imela enake pravice na obe? Saj sta bili obe njeni, čisto njeni, kljub temu, da so nekateri drugače učili in pisali. Narod jim ni veroval. Čutil je v svoji slovanski düši, da to zavijanje in varanje ne more prihajati njemu v korist.

In narod se je spomnil pregovora: Potrpežljivo čakanje je božja mast.

V to mučno čakanje udari kot strela z neba: Vojska, mobilizacija!

Fantje se zbirajo v vojsko marširajo... In šli so. Ko je zmanjkalo mladih, so morali starejši in potem še najstarejši. Kaj hočeš? Vojska je.

Štiri leta je trajalo klanje, polna štiri leta groze.

Francoski vojak je pa nekoč vzel trompeto in glasno zatrobil: Ustavite ogenj!

Miljoni vojakov na vseh frontah so razumeli ta glas. Konec vojske. Mir, mir...

Obenem so odmevale očarajoče besede: Svoji k svojim!

In naša Slovenska okroglina? Njo je čakalo še eno leto novih grozot in krivic doma. In to ravno v času, ko je po cellem svetu odmevalo: Živela zedinjena Jugoslavija!

Komunistični demon, sproščen v vsej svoji besnosti, se je vrgel na izmučeno in miru željno ljudstvo. Ni si znal ne mogo pomoči. Meje zaprte in zadržane, na vsakem koraku obožene tolpe peštanskih „čibéssov“, Novine zaplenjene, voditelji izgnani.

„Ka bo stoga, ka ne bo?“ je zdihavalo ljudstvo. Take razmere ne morejo dolgo trajati, ne, ni mogoče! Saj to je pekel ne zemlja. Kakšen bo konec? Kdaj?

Že 1200 let slovenski človek živi na tem koščku zemlje. Stavim glavo, da se še nikoli ni nahajal, niti za časa turških pohodov, v tako težkem pričakovanju kakor l. 1919.

Edina tolažba mu je bila vera v vsevednega Boga. Slišal

je sicer, da se na drugi strani nekaj pripravlja, a vse je bilo v megli.

Pravični in modri Gospod veseljstva je imel že pripravljeno veliko plačilo temu zatiranemu, zaničevanemu, a stanovitnemu narodu.

Točno pred 20 leti mu je dal politično svobodo in vse one dobrine, ki so s tem v zvezi.

Narod je bil presrečen, ko je videl, da so jugoslov. čete prišle ne samo, da preženejo komuniste, ampak da zasadijo meč in zastavo v to blagoslovljeno zemljo, ter tako zarišejo meje, ki naj bodo večne za prelepo Jugoslavijo.

Kakor vedno za vsako dobro, je narod tudi topot čutil, da se mora zahvaliti Bogu.

In prišel je 15. avgusta v nepopisnem številu iz vseh delov v Turnišče, kjer je prisostvoval prvi novi sv. maši v novi cerkvi Marije Vnebovzeta.

Tu je skupaj z novomašnikom in s svojimi voditelji pri osvobojenju, slovesno iz vsega srca zapel Te Deum — Tebe Boga hvalimo.

R. J.

Ka pravite?

Na uredništvo Novin je poslal nikak iz Novin izrezano sliko i naslov „Hižički domačoj“, pod šterim se objavljajo pozdravi i pisma naših izseljencov. Odzgora pa je napisao:

„Pozdravi brez koristi, monotoni. Boljša bo prazna stran.“ Džao je pa zraven tüdi izrezani naslov tjednika „Domavina“, to se pravi, da je naročnik brezvernoga časopisa „Domovine“.

Že več let so dali g. urednik Novin na razpolago prostor našim izseljencom, da v Novinaj, ki so s tem postanole stalna vez med našimi izseljenci i njihovim domovinom, objavljajo svoja pisma i svoje pozdrave ne samo svojim domačim, nego vsem prijatelom i znancom, v nogokrat tüdi svojim domačim dühovnikom i celoj fari, štero šče vsigdar čütiljo za svojo. Vsigdar več delavcov iz tujine se oglašajo, pošila pozdrave i prost naj se objavijo v Novinaj. Ta pisma i tej pozdravi jasno kažejo, kak naši delavci v tujini čütiljo s svojov domovinov i kak verno na njo mislijo. Pa če se njihovi pozdravi sprejmejo v Novine, ali mislite, da se ne razveselijo, gda vidljo, da tüdi domovina ne pozabila na nje, da je ne zavrgla, nego z njimi čüti kak s svojimi i na nje misli. Ali se ne čütiljo s tem nekak povezani z domačim krajom, ali se njim s tem ne vtrdjava lübezen do domačega kraja, gda je domači list v dühi poveže z njüvimi dragimi domačimi, s starši ali z decov, z brati i sestrami, s prijateli i znancami?

Ka pravite vi, dragi izseljenci, ali so vaši pozdravi, puni toplote i lübezni do vaših domačih i do cele Slov. Krajine, resan tak prazni, da bi bila „boljša prazna stran“ kak pa z vašimi pozdravi napunjena? Ka pravite vi domači naših izseljencov, ki večkrat s skrbjov mislite na svoje v tujini, kak se njim godi, ali so v istini „brez koristi“ njüvi pozdravi, po šterih zvedite, da oni mislijo tüdi na vas, kak vi na nje?

Ali pa tak misli i kaže svojo napredno lübezen do svojega slovenskoga naroda v tujini samo v liberalnom, brezvernem dühi vzgojeni naročnik „Domovine“?

Časopisi so prinesli to notico: Bivši komunistični diktator na Madžarskom, Bela Kun, je 5. avg. v moskovskoj ječi vmro. Po Moskvi pa se splošno govori, da je bio streljeni.

Tak je dokončao življenje tisti, ki je pošilao svoje „elvtarše“ med naš miren narodek, da so ga noč i den strahüvali z nabitimi pükšami i nasajenimi bajonetni, da so vse boljše pridelke, živino i vozove „poküpili!“ za bele peneze ali pokrali.

Vsem, ki smo živeli v Kunovom bolševiškom raji, nam vlasje vujška idejo, pesnice se nam same od sebe stiskajo, gda samo čüjemo njegovo ime. Čeravno je minolo 20 let od tistoga časa. Krivica i preganjanje pač püstita globoke korenine v človeki. Zato smo najrajši, če se od Kun Bele ne guči.

Žao nam je samo, da so naši komunisteki i komunistike iz takzvane izobražene vrste v tistih časaj nosili ešče razklane hlačke. Zato so ne poskütili njegovih dobrot. Ar če bi telko pretrpeli od komunistov kak njihovi dedeki, očevje i starejši bratje, vüpam prisegnotti, da bi komunizem sovražili i pobijali kak mi.

Na konci ešče malo zanimivosti: Dne 5. avg. 1919. se je že raznesla vesela novica „Kun Bela je bukno“. Dne 5. avg. 1939 „Kun Bela je streljeni“.

Okrožnica od krščanske čednosti v oblačenju.

Generalni vikar Vatikanskega mesta Mons. De Romanis, naslovni porfirijski škof, je izdao okrožnico od krščanske čednosti v oblačenju. V toj okrožnici pravi, da je tüdi odgovornost dühovnikov velika, ka se toga tiče. To pa zavolo toga, ar svet v nedostojnom oblačenju ne vidi nikaj nevarnoga. Zato morajo dühovniki, čeravno je jako težko, z vsov odločnostjov nastopati proti nedostojnomi oblačenju, ar bodo oni davali Bogi račun za vse grehe, ki so bili včinjeni za volo nedostojne obleke, ar je on dužen jih preprečiti. Generalni vikar posebno povdarja, da vala ta čednost posebi za stanovnike Vatik. mesta.

Vredništvo v Lendavi hš. 67, uprava v Črensovclh, Slov. Krajina.

Letna naročnina v državi 30 Din., mesečno 2-50 Din., v inozemstvu 72 Din., mesečno 6 Din. z M. Listom letno 100 Din. Na skupni naslov pri žrtitelaj v državi je letna naročnina 24 Din., mesečna 2 Din. — Plačati se mora naprej. Stev. položnice 11806. Rokopisi se ne vračajo. — Cena oglasov: Cela stran 800 Din., pol stran 400 Din. i tak niže. Poslano med tekstom vsaka reš 2 Din. mali oglasi do 10 reši 5 Din. više vsaka reš 1-40 Din.

Nedela

po Risalaj dvanajsta.

Tisti čas pravo je Jezus včencom svojim: Blažene oči, štere vidijo, ka vi vidite. Ar velim vam, da so vnogi prorocke, i kralovje želeli viditi, štera vi vidite, i ne so vidili, i čüti, štera vi čüjete, i ne so čüli. I glej, neki vučíteo pravde je stano sküšavajoči ga, i govoro: Vučíteo, ka naj včünim, da dosegnem večno življenje? On je pa velo njemi: vu pravdi ka je pisano? Kakda šteš? I on odgovoreči pravo je: Lübi Gospoda, svojega Boga, s celoga srca svojega, i s cele düše svoje, i s cele moči svoje, i s cele pameti svoje; i bližnjega svojega liki samoga sebe. I veli njemi: prav si odgovoro; to včüni, i živo bodeš. On se je pa šteo opravičiti i pravo je Jezusi, „a što je moj bližnji?“ Jezus je povzeo reč i pravo: Niki človik je šo od Jeruzalema vu Jeriho, i spadno je med razbojniko, ki so ga i slekli, i ranjenoga, na po živoga ostavivši, odišli so. Prigodilo se je pa, da bi niki duhovnik doli šo po onoj poti, i videvši ga, mimo je šo. Prav tak tüdi levit, ki je prišo na to mesto, ino ga vido, mimo je odišo. Gda je pa niki Samarijan po poti idoči, prišo do njega, i ga vido, geno se je na smilenost. I pristopivši vlejao je v rane oli, i vino, i obvezao je i posado ga je na svoje živinče, pelao do oštarije i skrb je na njega noso. I na drügi den je vzeo dva soda, i dao je oštarijaši, i pravo je: skrb mej na njega, i kaj koli ober toga potrošiš, jaz, gda se povrnem, nazaj ti dam. Šteri med etimi trejmi, se ti zdi, je bližnji tistomi, ki je spadno med razbojniko. On je pa pravo: „Tisti, ki njemi je skazao smilenje.“ I veli njemi Jezus: „Idi, i ti tüdi tak delaj!“ (Lukač 10, 23—37).

Popotnik je zašeo med ropare. Kak je pomilovanja vreden, što pride sam pa brez orožja na pot, gde se roparom nemre ognoti. Što pa so te roparji? Hüdi dühovi! Tem je prišeo človek v oblast, ar je bio zapüsto bože zapovedi.

Roparji so celi človeški rod slekli: vzeli so njemi posvečujočo milost. Ranili so ga, to je, oslabila njemi je prle tak dobra vola, zatemneo njemi je razum. zapadno je bolečinam, slabosti i smrti. Obležao je človek na pol mrtev, živ ešče na teli, a zapadeo düšnoj smrti. Tak pobit je ležao tam poleg ceste. Ležao je, ar se je z lastnov močjov ne mogeo zdignoti. Potrebüvao je zdravnika, Zveličara.

Tak je ležao Adamov rod. Zdaj sta prišla mimo duhovnik stare zaveze i levit, a nesta njemi mogla pomagati. Te duhovnik i te levit pomenita daritev i božo službo stare zaveze, ki sta človeškoga roda ne mogla rešiti. I ar je bila vera stare zaveze namenjena od Boga samo za čas do Kristuša, se od nje pove: i ide mimo.

Po toj poti pa je prišeo tüdi Samarijan. V njem spoznamo Jezusa Kristuša. Te Samarijan je hodo tisto pot, kak grešnik, iz nebeskoga mira, v minlivi svet. Prišeo je „do njega“, to je, njemi postao podoban.

Pristopo je: ka je bilo od človeka tak daleč oddaljeno, kak Bog? Neumrlivi od umrlivoga, vsepravični od grešnika? Pristopo je Samarijan, postao je umrliv, kak je umrliv ponesrečeni človek, a ne je postao grešnik, kak je bio grešnik tisti človek.

„Obvezao njemi je rane“: to se pravi, omejio grehe. „Vlejao na nje olja“: to je, tolažo je grešnika z zavüpanjom v bože smilenje. „Vlejao je vino“: navdüšo ga je, da z miloščov sodelüje.

Vino tü pomeni Gospodovo krv, po šteroj smo odrešeni.

Boži zakon od hišnoga zakona.

1. Skupni pastirski list jugoslovenskih škofov o svestvu (zakramentu) svetega zakona.

Svetna zakonodaja in splav.

Ob tej priliki moramo omeniti tudi tole: v nekaterih deželah državni zakoni dopuščajo ali vsaj ne kaznujejo ubijanja spočetega, a še ne rojenega sadu. Drugod zopet državni zakoni sicer prepovedujejo splavljanje, pa se vendar ta okrutni posel na veliko izvršuje, tudi tedaj, kadar tega ne terja materino zdravje. To se godi baje zato, da se izogne nezakonska mati osramočenju pred svetom; zopet druge brezsrčne matere delajo to samo radi svoje udobnosti; nekateri pa z izgovorom, da roditelji ne morejo vzdrževati številnih otrok. Opomniti vas moramo, da to dejstvo ne sme nobenega katoličana zavesti, da bi ubijal nedolžne otroke, kakor jih je ubijal okrutni Herod: božji zakoni so nad državnimi in apostoli nas uče; „Boga je treba bolj slušati ko ljudi.“ (Act Ap 5, 30.) Česar ne kaznujejo ljudje na tem svetu, to bo kaznoval Bog na tem ali na onem svetu, vsekakor: kaznoval bo.

Zato naj vedo vsi oni, ki vršijo ta krvavi posel, da kri nedolžnih otrok, s katero so omaževali svoje roke, vpije v nebo za maščevanje, ker so zavestni morilci nedolžnih življenj: njihovo dejanje ni nikaka zdravniška spretnost, ampak prava zločinska obrt!

Med našimi sezonskimi delavci v Jugoslaviji.

Striživoje — Vrhpolje. Izstopim. Hladno je. V daljavi se vidi stolp djakovske katedrale. Kmalu sem tam, v Djakovem, ki je za vedno zvezano z imenom velikega škofa Strossmayerja. Maševal sem v samostanu sester sv. Križa. Pod to streho je mnogo hčera iz Slov. krajine prejemale prve napotke v najboljši način življenja na zemlji: v duhovni svet samoodpovedi in žrtve. Nato sem si ogledal katedralo. Vsa ogromna, nedogledna prostranost ondotnih ravnin je v njej utelešena. Zraven je lepo vzorno urejeno bogoslovje. Treba je stopiti še na ordinariat po potrebna dovoljenja za dušnopastirsko delo med našimi sezonskimi delavci na ozemlju djakovske škofije in administrature.

Popoldne, dne 27. maja sem prišel v Osijek. Do večera je treba čakati na zvezo za Beli Manastir. Časa dovolj za ogled mesta, ki leži na desni strani Drave — in nato zvečer dalje proti Belju. V Belem Manastiru je treba prestopiti na ozkotirno železnico. Vagoni so ozki, klopi ob obeh straneh. Pokrajina je zavita v temno noč. Kneževu, središče vsega državnega posestva, me je sprejelo v svoje območje. Zdaj sem že v bližini naših sezonskih delavcev.

Na državnem posestvu Belje.

Gospod Prohaska, šef poljedelskega oddelka me prijazno sprejme. Stanovanje bo v stari direkciji. V bližini se iz mraka

Olij pa pomeni posvečevanje po Sv. Dühi, štero nam je dano po Samarijani. Te je noso naše grehe na sebi kak tovarno živinče.

„I pelao ga je v prenočišče.“ Prenočišče je sv. Cerkev, ki sprejema po sveti potüvajočoga človeka, ga okrepuje z nebeskov hranov i njemi odjemle bremen njegovih grehov.

A te Samarijan je ne bio namenjen, ostajati dolgo časa na potüvanji. Zato je vzeo drügo jütro „dva denara“. Drügo jütro

Krščanski zakonci!

Izpregovorili smo vam o važni stvari; sedaj na koncu pa vam polagamo na srce in na dušo: Spoštujte vedno sv. zvezo, ki ste jo sklenili pred Bogom in pred Cerkvijo, ko ste na duhovnikovo vprašanje prvi kakor drugi izrekli svečani „hočem“. Vedite, da vas ta „hočem“ veže do smrti. Da se ta „hočem“ ne sme nikoli tudi v najbolj skitem kotičku vašega srca spremeniti v „nočem“! Kar je Bog združil, tega ne sme nihče ločiti.

Vaša zakonska zveza mora biti slika in odsev tiste nadnaravne zveze, ki veže Kristusa s Cerkvijo. — Vaše sožitje, vaša družina mora biti kakor svetišče, mora biti kakor mala cerkev, v kateri doživljate resnice in skrivnosti naše svete vere.

Ne pozabite nikoli sledečega opomina. Nista samo dva, ki sta različna po spolu, temveč biti morata predvsem eno v Kristusu Gospodu.

Vidva sta oba eno telo: mož je glava, žena je srce! — Kdor bi hotel ločiti srce od glave, ta bi ubil edinstvo, a to bi bila največja škoda za zakonca in za otroke. — Mož naj se ne povzdiguje, ker je gospodar družine in glava žene. On je glava, ali žena je meso od njegovega mesa, kost od njegovih kosti. Ona je podložna možu, ali ne kakor služkinja, ampak kakor tovarišica. (Dalje).

vzklije nova misel, prej še nekako poznana, misel o izgubljenem sinu. Doslej si morda čutil le srečo, ki je vstala v duši sina, ko se je s skesanim srcem vrnil k očetu. Toda sedaj nenadoma vstane spoznanje, da je bil še bolj vesel — oče. Duhovnik v spovednici je oče, h kateremu se vračajo izgubljene, blodeče ovce. Čim več jih je in čimbolj od daleč prihajajo, tem večje nadnaravno veselje občuti v srcu. Pri osmi peti sv. maši pojejo sezonski delavci. Lepo in zbrano, nekaj slovenskih in nekaj hrvaških pesmi. Ravno tako pri deseti sv. maši. Popoldne so večernice in pete litanije. Prej še opravi prvo svojo pridigo sezonskim delavcem izven ožje domovine. Bog ve, koliko jih bo še in kje? Litanije pojemo pred oltarjem trije, vodja delavcev, nek mlad sezonski delavec in jaz. O, da bi bilo vedno tako zblizanje in taka harmonija med palerjem, sezonskimi delavci in izseljenskim duhovnikom! Binkoštni pondeljek smo zopet tako svetili.

Naslednjo nedeljo je bila sv. maša v Grabovcu za sezonske delavce v Mirkovcu, Sokolovcu, Kozjaku in Podunavlju. Največ jih je bilo iz Sokolovca. Med tednom sva z g. Horvatom obiskala vse te uprave in delavce obvestila glede sv. maše v Grabovcu. Nedelja je bila zelo lepa. Zjutraj spovedovanje, nato sv. maša s pridigo. G. Horvat je bil za organista. Lepo je bilo petje, pevke iz bogojanske fare so se dobro postavile. Takoj po sv. maši zopet pete litanije in nato zunaj cerkve delavsko zborovanje. Saj se je istočasno vršil v Ljubljani prvi slovenski delavski tabor, na katerega smo prejšnji dan v imenu osemstopeneset delavcev v Belju poslali pozdravno brzojavko. Take nedelje

so med izseljenci dnevi posebnega doživljanja. To so nepozabni, sončni dnevi, ki v duši nikdar ne otemniijo. Ob takih prilikah doživlja človek lepoto domače pesmi v vsem njenem bogastvu in živo občuti, kaj je človeku na tujem nepozabna domovina z rojstno hišico in domačo pesmico...

„Državno dobro Belje“ je že od leta 1922. dalje dajalo delo in kruh tisočem in tisočem sezonskih delavcev iz Slov. Krajine. Enajst poljedelskih uprav je. Včasih so bili naši delavci na vseh upravah, tako da so poljedelsko delo v Belju opravljali v glavnem Prekmurci. Letos so le na petih upravah: Kneževu, Sokolovcu, Kozjaku, Mirkovcu in Podunavlju. Uprava je majhna poljedelska edinica s svojim številom orali zemlje. Gospodarska poslopja, ogromni „kukurijnjaki“ in barake — to so uprave.

Med palerji je najbolj znan Peter Horvat, podjeten človek z veliko naravno razsodnostjo. Bi se znal razviti v dobrega ljudskega govornika.

Na posameznih upravah je zaposlenih 80 do 250 sezonskih delavcev iz Slov. Krajine in iz Medjimurja. So iz najrazličnejših far. Na Kneževem so iz okrog 25 župnij, na Kozjaku iz okrog 20 župnij. S treh uprav smo poslali domačim župnikom pozdrave. S kakim veseljem so to delavci napravili. Še večje veselje bi bilo, če bi vsaka taka „fara na tujem“ prejela od domačega župnika v odgovor zopet tako „farno pismo“.

V nedeljo popoldne 4. jun. sem se iz Grabovca napotil preko Belega manastira in Osijeka proti Bački. Pšenica je postajala zlata in rdeče črešnje so s sočnim sadem vabile na veje sladkosnedne obiravce. (Dalje.)

V mesecu novih maš.

Saj je že zelo daleč in bi skoraj pozabil na tisti sestanek v Tourny (Eure et Loir) 2. julija. Ali nekaj stvari mi je vendar še živo ostalo v spominu.

Vrta izseljenka Sida me je prišla čakati na kolodvor. Pokazala mi je pot do cerkve, kjer me je prijazno sprejel že stari župnik. Dalje časa sva se razgovarjala o njihovem težkem šolskem vprašanju: problem laične, v resnici pa protiverske šole.

Vedno več izseljencev je prihajalo, da sem spovedoval

menda kar do 11 h. Stari znanci so prišli in nove obraze sem videl.

Ne vem več točno o čem sem jim govoril med mašo. Danes bi jim sledeče misli razvijal: Mesec novih maš je mesec julij. Mesec žetve in žeje, tudi duhovne, zato se tako radi zbiramo v domovini okoli „točajev božje Krvi“, jih sprejemamo z največjo slovesnostjo in ljubeznijo. In je prav tako, saj so duhovniki menda res naši plemiči, kakor se je neke lepo izrazil naš sedanji ban. Dokler bo slo-

Matija Balažic:

Na križopotji življenja.

„On pa vsikdar lüka v kniroti, je sama od sebe pravila Lizika.

„Nekam čüden je postao zadnje čase. Tihi pa zamišleni. Tak pozablivi je postao, da je zmetno zvediti kaj ž njega. Ovak pa dela na njivaj za dva.“

„To je bilo za Liziko nekaj novoga. Ne mogla v svojoj kmečkoj preprostosti zarazmiti vsega toga.

Nato sta ožmeknoli zadnjo odevko i mati jo je vrgla v krnlco na bregi.

„Bog ti plati, Lizika, za dobro pomoč,“ se njoj je zahvalila mati.

„To ne vredno reči, moremo si pomagati eden drugomi,“ je pravila Lizika i šla proti buntii.

Na cesti jo je srečao Špolarov Naci, šteri se je zatreskao v njo pa se njemi je ona vsigdi ogibala.

„No, Dogarova sneha je pá bila pri materi,“ jo je pikao Naci. To jo je prvi hip zadelo i nekelko zmešalo. Ka vse ne spravi on na jezik! Njoj nikdar ne kaj takšega prišlo na miseo.

„Če dobro delo včünim siroti, mi ne boš v oči metao slaboga nakanenja,“ je prišla k sebi Lizika. „Neháj me že ednok ná miri, božnjak vsilivi!“ njemi je zabrisila v obraz.

Naci se je strzno, i ves popärjeni bio, kak da bi ga što s kropom polejao.

Ona pa je šla mimo njega vsa zmagovita.

IX.

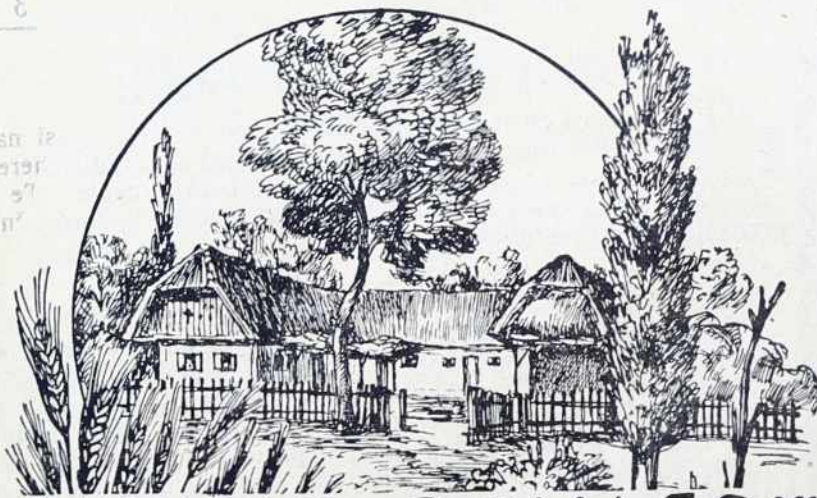
V nedelo odvečara je šd Janček z Lipičom po vesi. Šla sta po koniki. Znajšla sta se pred Sobočanovov hižov, štero je od prednjega kraja zakrivao trs, vse razpelani po drogaj. Na škegnji je sedela Lizika i čtela nekšo knjigo. Zglednola se je na njeva.

„Ka ne vüpata k nam? Ve se ne poderé naša hiža na vaj, jiva je zvala Lizika.

Če mate kakše dobre grüške, te ideva, je pravo Lipič.

„Že vse razkaplejo, tak so zrele,“ je pravila Lizika, zaprla knjigo i stopila k njima k vratam.

„Ti idi, jaz nejdem,“ je pravo Janček Lipiči. „Ve znaš, da majo lüdje dobre oči i vidi-

„HIZICKI DOMAČOJ“

Balažic Marija, Henin sur Coyeul. Hvalen Jezus i Marija. Spoštovani g. urednik! V začetki pisanja vas najlepše pozdravim i vam želim vse najboljše od Boga i blažene Device Marije, posebno to lübo zdravje. Zahvalim se vam na rednom pošiljanji Novin i Marijinoga lista, šteriva sta mi na veliko veselje v toj mrzloj tujini. Jaz sam tü sama iz Jugoslavije, v sosidnoj vesi mam edno prijateljico, s šterov

se včasi v nedelo vidivi. Sam pri krščanskoj hiži, k meši idem vsako nedelo. Tü v tom kraji je navada, da nemajo dece, ali pa samo edno ali dvoje. Pač pa majo vekše število psov namesto dece. — Šče ednok vas pozdravim. Pozdrave pošilam svojim domačim, moži, deci, oči, bratom i sestram doma i v tujini, celoj melinčkoj vesi i beltinskoj fari. Na pomlad se vrnem v lepi domači kraj.

Pisma vojakov iz Slovenske Krajine, štera so v svetovnoj bojni pošilali uredništvu Novin.

Ta večjezerna pisma so dokaz tiste povezanosti, štera je obstojala med Novinami i našim narodom i štera je rodila našo sloboščino.

Žokš Anton, Baukompani No 1/14. Feldpost 145. 5. IX. 1918. Visiko poštvivani gospod plebanoš, srca njim lipou zahvalim na njuvi dobrotaj, ka so mi poslali njuve vesele slovenske Novine, šteri smo mi Slovenci tak žmetno čakali, da je dobimo. Zdaj smo je dobili, lepo se njim zahvalimo na njuvi dobrotaj. Srčno ji pozdravljam ino njim želem lepo zdravje. Žokš Anton s Kovačevca ino Gašpar Jožef s Prosečkvesi.

Litrop Matjaž, M K 20 Nep Fölkeli Márosi Közkorház uj pavilon Nagy Kantzsa. Falen bojni Jezus Kristuš, tak se obrnem prouti njim duhovnomi oči ino njim gori skričim z milim glasom molite ino prosite Očo nebeskoga i Mater blaženo Divico Marijo, naj nam podeli eden mali mir nam nevolnim sirotam, ki se moramo vojüvati. Šteri smo mogli svojo drojno dečico ino žene ostaviti, nedužne sirotice. Dragi Jezus, zgledni se z nebes doli na nas grešnike ino skleni mir v domovini. Na drugoj strani mojega lista njim pišem naš dober duhovni paster, odpišem njim par reči od našega vojüvanja od

tužne Galicije i od tužnij Karpator. Krugle ido kak gosti dešč, lüstvo civilsko se razbiži, kak perotne ftice, sela se vužigajo, krv se preleva nad nami, postelev mam s trde zemle ino z gore. Tü zima spreodi človeka, velki glad i žeja i smrt ga čaka sako minoto. Na to si zmislite drage žene. Prišle so naše vöre, ka nas Oča nebeski na pokoro pozvao. Püstimo vse kinče ta na sveti ino si gledajmo za nebesko kraljestvo. Eti jij pa prosim duhovnoga pastera ino njuvo dobroto, či bodo tak dobri, ka mi pošlejo 2 snopiča lista blažene Device Marije pa edno molitveno knigo, takšo malo, kak za šolsko deco, ka si leži ge šte denem. Zdaj sam v špitali, ka lejko Bogi služim, samo mi naj pošlejo pa mi naj odpišejo, kelko de koštalo. Ve njim moja žena plača. Tak prosim jij duhovni paster, naj bodo tak dobri, naj mi pošlejo, kak naj prle, ka bi rad kaj Bogi služo, zdaj da morem. Da sam ži 10 mesecov v toj velkoj nevoli eti. Šče ednok ji lepo dam pozdraviti kakti duhovnoga pastera pa ostanem njüv dober prijateo. Amen. Litrop Matjaž, pod Lipov stoječi.

Pismo iz južne zemlje.

Med tem, ko štejete doma pasje dni, nam mrzel veter piha doli od juga. Tisto kar je doma burja, je tukaj „Pampero“, veter ki pride iz Pampe. Kar kosmato ovčjo kožo sem si navil okoli noge, da me ne zebe... tako je tukaj pozimi.

Pa nimamo kdo ve koliko koliko časa misliti na mrz. Moramo kar gibati. V juniju smo imeli celo vrsto lepih slovesnosti, s katerimi se moramo kar malo pohvaliti, saj drugo nas tako nihče hvalil ne bo, če se ne bomo mi.

Praznovali smo svetogorske slovesnosti. Saj tukaj je največ naših izpod svete gore. Malo je takih, ki ne bi romali pred odhodom v Ameriko na Sveto goro pri Gorici, da se Mariji priporoči za dolgo pot v Ameriko pa tudi za pot skozi življenje.

18. junija smo praznovali svetogorsko 400 letnico z vso slovesnostjo, ki jo mi zmoremo. Slovenska šolska sestra Alfonza, ki v rosariju uči na slovenski šoli, in je tudi profesorica sli-

se je vdeležilo kakih 400 naših, nato pa še našo posebno slovesnost.

25. junija se je spet vršila naša svečanost z vsem sijajem na Avellanedi. Tudi tam smo blagoslovili podobo svetogorske Marije in tako s tem dogodkom še bolj povzdignili slovesnost tretje obletnice slovenske službe božje med našimi Prekmurci. Doživeli smo prelep spominski dan, o katerem bodo v marsikateri hiši tam, doma brali vesela sporočila in tudi dobili za spomin naše svetogorske podobice, ki smo jih dali izdelati zatisto priliko.

25. junija je bil pa praznovan tudi Vidovdan na zelo pomembnem način. Postavljen je bil temeljni kamen jugoslovanskemu domu na Dock Sudu, to je v tistem predmestju Buenos Airesa, kjer naših ljudi največ, posebno Dalmatincev. Načrte za novi dom je izdelal arhitekt Viktor Sulčić, Slovenec, strokovnjak, ki uživa velik sloves in je njegovo ime napisano že na marsikateri veličastni stavbi v Buenos Airesu. Na slovesnosti se je zbralo silno veliko naroda, ki so se potem poveselili ob pečenih jančkih.

Novi dom bo imel dvorano za 1000 gledalcev.

Med tem, ko z zanimanjem zasledujemo priprave na veliki ljubljanski kongres, se pa tudi mi pripravljamo na velik dogodek, ki bo velika prireditel v prslavo 400 letnice svete gvre, namenjena tudi tukajšnji javnosti. Večina programa bo v španskem jeziku, da bomo tudi drugim narodom lahko povedali nekaj tistega, kar nas boli in kar nam je v tolažbo.

20. avgusta upamo, da bomo doživeli dan, ki bo spet nekaj doprinesel k poznanju skritega koščka slovenske zemlje in slovenskega imena.

Na ljubljanski kongre bomo poslali pa le naše želje in spremljamo ga z našimi molitvami.

Vas vse pa prav toplo pozdravljamo vsi dobri Slovenci v Argentini.

Buenos Aires, 5. julija 1939.
Janez Hladnik.

Ka je komunizem?

Kak se je komunizem dozda obneso?

a) Kam je segno, je v istini najprle, če je samo mogoče, povzročo revolucijo. Tak v Rusiji, v Mehiki, na Špansko. V revoluciji je besno predvsem proti Bogi i njegovej Cerkvi: moro je duhovnike i redovnike, požigao cerkvi, vničavao cerkvene ustanove. Primerjajte pa predvsem Špansko!

b) V Rusiji, gde je po revoluciji zavladao te komunizem, z vsemi silami širi brezverstvo: izdaja liste za brezboštvo, zasmejavle cerkvene svetke, preganja vernike, organizira „brezbožnike“, zbera mladino v društvo „brezbožnikov“, veže se s svodomiselnici vsega sveta v boji proti Bogi.

c) V istini komunistične družabne uredbe pa ne more spelati. Odpravo je z zakoni zasebno last, a dejansko jo v toj ali onoj obliki dopušča ali pa uvaja. Včasi so se naimre začnole kazati usodne posledice komunizma: ljudje po kmetaj so zanemarjali delo, rekši kakaj delati za druge, sam pa nevolno trpeti; sila nemre dati poštenosti pri deli; začnola se je pokazüvati lakota; a tüdi delavci po fabrikaj so nezadovoljni, njuvo življenje je vno go slabše, kaj je pa po kapitalističnih državaj.

Se razmi, je voditelj slepijo ino tolažijo z bodočnostjo. To jim šče davle nekelko volé. A pokazalo se bode, ka je bila tüdi ta tolažba veliko vkanjüvanje, kak so vsa „občevanja komunizma vkanliva.“ (Pij. XXI.)

MISIJSKA POROČILA

J. M. J. F.

Juli 2. 1939.

Prečastiti g. urednik!

Ne morem drugače, kakor da Vam svojo veliko hvaležnost izrazim v par skromnih vrsticah, ker ste tako velikodušni, da mi vedno pošiljate Marijin List i Koledar Presvetega Srca Jezusovega. Liste iz naših krajev sprejemam s tolikim veseljem, zdi se mi, da mi pošiljate košček moje predrage domovine. S takim veseljem čitam vse od prve pa do zadnje besede, a pri tem se mi dozdeva, da hodim po domačih krajih, občujem z mojimi dragimi i se veselim lepoti narave, v katero je Stvarnik oblekel mojo nepozabno domovino.

A najbolj se pa veselim duhovnemu napredku, katerega ti katoliški listi pospešujejo zaradi velikih žrtev, katere Vi, preč. g. urednik, doprinašate dan za dnem v blagor svoje domovine in Vam izročeni duš.

Brez dvoma Vi mene osebno ne poznate, rojena sem bila v Ameriki, a kot enoletno dete so me moji mili starši vzeli v Evropo, kjer sem preživela svoja zlata otroška in dekleška leta v Vel. Polani. Zato mi je spomin na Vas, preč. g. urednik, še svež; saj sem z mamo hodila v Črensovce k tretjeredniškim pridigam, katere ste Vi imeli. Še zdaj mi je v spominu en Vaš lepi govor o Mariji. Posebno so mi globoko v srce zapisana Vaša velika dela za Boga i narod, radi katerih je bilo celo v nevarnosti Vaše dragoceno življenje.

Kot 17 letna sem zapustila Vel. Polano in odšla v Ameriko. Tuji obrzi, drugačne navade, nepoznani jezik. O Bog! Zdaj sem šele spoznala, kaj je domovina. Počasi sem se novi privadila ter jo vzljubila.

V najlepši dekliški dobi mi je Bog pomagal, da sem spoznala ničevnost tega življenja ter sem zapustila svet in stopila v samostan šolskih sester tretjega reda sv. Franciška. Sem prav srečna in zadovoljna.

Naše sestre tukaj delajo na slovenski i hrvaški šoli, dela imamo silno veliko, v večih mestih pravo misijonsko delo. Vsaka po svoji zmožnosti dela za rešenje duš, jaz šivam in še kaj drugega pomagam kjer moram, moje bol slabo zdravje mi mnogo ne dopušča. Z Gospodom lahko rečemo, žetev je velika, delavcev pa malo.

V molitvi se spominjam vseh, ki so mi bili ljubi in dragi, posebno pa Vas, preč. g. urednik, ker mi tako redno pošiljate Marijin List. Bog Vam plačaj! Vašo dobrohotnost Vam hočem povračevati z molitvijo. — V Jezusu mnogo pozdravov Vam, preč. g. urednik, in vsem čitateljem Marijinoga Lista.

Prosim sv. blagoslova in sv. molitve. Ostajam v Gospodu
Vaša vedno hvaležna domačinka
Sestra M. Serafica Bajc.

Štera je sklepna reč od socializma ino komunizma?

Sklepna reč od socializma i komunizma more biti samo ta, ka bi socializem ino komunizem, če bi se vresničila, prinesla človeštvu samo neskončna trpljenja.

To trpljenje bi bilo ešče strašnejše, kak je vse trpljenje pod kapitalizmom, ki v istini dosta strašno kriči po socialnoj reformi.

A takše socialne reforme socializem i komunizem nemreta dati.

Iz Naše poti XVII, Aleš Ušeničnik: Obris socialnega vprašnja.

Pošta.

Kavaš Matjaž á Villechevre. Letošnja naročnina v zneski 72 din plačana. Zver Katarina, Palfart par Flechin. Sprejeli 30 din., Novine znova pošilamo. Jug Jožefa i Sandt Janova domači, Gederovci i Lukacevci. Novine Jug J. i Sandt J. so prišle iz Nemčije nazaj s pripombom, da sta mesto premenila. Javite nam novi naslov. Balažic Marija, Henin — Sur — Coyeul. Sprejeli din 247.50 i po želi razdelili. Rašcan Franc, á Seronvillers par Cambrai. Sprejeli 67.50 din. Javi nam svoj prejšnji naslov i če si bio že naročnik Novin.

K odaji je 2 orala oratje zemle, sposobno za najbolji travnik. Oda se tüdi za hranilno knjižico Črensovske pošojilnice Poizve se v uredn. Novin.

2 dijaka ali dijakinji, z strogim nadzorstvom, sprejem na hrano i stanovanje.

Kološa Janez, čevljar Murska Sobota, Cvetna ulica št. 5.

Sprejemem takoj 2 pomočnika

Plača po možnosti in po pridnosti. Kutaššy, mizar, Bogojina.

Širite „Novine“!